

Brandeis University
The Jacob Libby Goodman
Institute for the Study of
Zionism and Israel

אוניברסיטת תל-אביב

הפקולטה למדעי הרוח ע"ש לסטר וסאלי אנטין
בית הספר למדעי היהדות ע"ש חיים רוזנברג
המכון לחקר הציונות וישראל
ע"ש חיים וייצמן

כנס בינלאומי

בסיוע: ועידת התביעות
וקרן הזכרון לתרבות יהודית

נחום גולדמן מדינאי ללא מדינה

ימים א'-ג', ב'-ד' טבת תשס"ג

7.1.2003-5.1.2003

הכנס ייערך באולם בני ציון, בית התפוצות
קמפוס אוניברסיטת תל-אביב
המושבים יתנהלו בעברית-אנגלית בתרגום סימולטני

נחום גולדמן

מדינאי ללא מדינה

כנס בינלאומי

יום ראשון – 5 בינואר 2003

מושב פתיחה: 19.00-20.30

יו"ר: אניטה שפירא, אוניברסיטת תל-אביב

ברכות:

ישראל זינגר, נשיא, ועידת התביעות

יהודה ריינהרץ, נשיא, אוניברסיטת ברנדייס

איתמר רבינוביץ, נשיא, אוניברסיטת תל-אביב

קטעי נגינה

הרצאת פתיחה:

שלמה אבינרי, האוניברסיטה העברית בירושלים

מדינאים ללא מדינה: תרומה יהודית למדינאות

קבלת פנים 20:30

טקס פתיחת התערוכה 21:00

קטעי נגינה

דברים:

סול קגן, ועידת התביעות

גרי הוכנאום, קרן הזכרון לתרבות יהודית

רני פינצי, בית התפוצות

זיק טורצ'ינר

גידו גולדמן

יום שני – 6 בינואר 2003

11:00-9:30

מושב ראשון: גולדמן וגרמניה

יו"ר: שולמית וולקוב, אוניברסיטת תל-אביב

מיכאל ברנר, אוניברסיטת מינכן

שנות ויימאר: פרקים מוקדמים בכינוגרפיה של מדינאי יהודי

שלמה שפיר, עורך "גשר"

יחסים עם גרמניה אחרי מלחמת העולם השנייה

מגיב:

דוד מאירס, אוניברסיטת קליפורניה, לוס אנג'לס

13:30-11:30

מושב שני: גולדמן - בין יהדות לציונות

יו"ר: דן לאור, אוניברסיטת תל-אביב

גדעון שמעוני, האוניברסיטה העברית בירושלים

הוגה ציוני

יוסף גורני, אוניברסיטת תל-אביב

שלילת הגלות ומרכזיותה של ישראל:

בין דוד בן-גוריון לנחום גולדמן

זהר שגב, אוניברסיטת חיפה

שני העשורים הראשונים של הקונגרס היהודי העולמי

מגיב:

דניאל גוטוויין, אוניברסיטת חיפה

14:30-13:30

הפסקת צהריים

נחום גולדמן מדינאי ללא מדינה

כנס בינלאומי

17:00-14:30 מושב שלישי: גולדמן ומנהיגים ציונים בני זמנו

יו"ר: איתמר רבינוביץ, אוניברסיטת תל-אביב

יהודה ריינהרץ, אוניברסיטת ברנדייס
נחום גולדמן וחיים ויצמן: יחסים אמביוולנטיים

מרק ריידר, אוניברסיטת אלבני
נחום גולדמן, סטפן וייז ואנא הלל סילבר

יגאל עילם, המכללה האקדמית ספיר
אחרון השליחים

מגיב:

דרק פנסלר, אוניברסיטת טורונטו

יום שלישי – 7 בינואר 2003

11:00-9:00 מושב רביעי: גולדמן והדיפלומטיה הציונית

יו"ר: אורי ביאלר, האוניברסיטה העברית בירושלים

טוביה פרילינג, נגז המדינה
במערכי הדיפלומטיה הציונית טרם הקמת המדינה

אביתר פריזול, האוניברסיטה העברית בירושלים
לקראת חלוקה: שליחות גולדמן לושינגטון באוגוסט 1946

מגיב:

יוסף הלר, האוניברסיטה העברית בירושלים

13:30-11:30 מושב חמישי:

גולדמן - פעילות לאחר מלחמת העולם השנייה

יו"ר: דן מכמן, אוניברסיטת בר-אילן

רון צוויג, אוניברסיטת תל-אביב
הסכם השילומים עם גרמניה

עופר בורד, אוניברסיטת תל-אביב
החברה הישראלית – השפעת השילומים

דינה פורת, אוניברסיטת תל-אביב
הקמת בית התפוצות

מגיב:

זאב צחור, מכללת ספיר ואוניברסיטת בן-גוריון

14:30-13:30 הפסקת צהריים

16:00-14:30 מושב שישי: גולדמן – בחיפוש אחר השלום

יו"ר: מרדכי בר-און, יד יצחק בן-צבי

מיכאל אורן, מרכז שלם
מאמצי השלום החשאיים בין ישראל
וארצות ערב בשנות ה-50

מאיר חזן, אוניברסיטת תל-אביב
אשליית שלום: יוזמת גולדמן ב-1970

מגיב:

מרדכי גזית, שגריר

Nahum Goldmann

Statesman without a State

AN INTERNATIONAL CONFERENCE

**16:30 – 18:00 Symposium:
Writing the Biography of Zionist Leaders**

Moderator:

Shlomo Avineri, The Hebrew University of Jerusalem

Speakers:

Jehuda Reinharz, Brandeis University

Anita Shapira, Tel Aviv University

Zeev Tzahor, Sapir College and

Ben-Gurion University

נחום גולדמן מדינאי ללא מדינה

כנס בינלאומי

18:00-16:30 סימפוזיון:

כתיבת ביוגרפיה של מנהיגים ציונים

מנחה:

שלמה אבינרי, האוניברסיטה העברית בירושלים

משתתפים:

יהודה ריינהרץ, אוניברסיטת ברנדייס

אניטה שפירא, אוניברסיטת תל-אביב

זאב צחור, מכללת ספיר ואוניברסיטת בן-גוריון

TEL AVIV UNIVERSITY

The Lester and Sally Entin Faculty of Humanities
The Chaim Rosenberg School of Jewish Studies
The Chaim Weizmann Institute for the
Study of Zionism and Israel

Brandeis University
The Jacob Libby Goodman
Institute for the Study of
Zionism and Israel

INTERNATIONAL CONFERENCE

Sponsored by the Conference on Jewish Material Claims
against Germany, Inc.
and the Memorial Foundation for Jewish Culture

Nahum Goldmann

Statesman without a State

Sunday, 5.1.2003- Tuesday, 7.1.2003

The conference will take place in the Diaspora Museum,
Bnei Zion Hall, Tel Aviv University campus
Simultaneous translation available

Nahum Goldmann

Statesman without a State

AN INTERNATIONAL CONFERENCE

Day 1 – 5.1.2003

19:00 – 20:30 Opening Session

Chair: **Anita Shapira**, Tel Aviv University

Greetings:

Israel Singer, President, Claims Conference

Jehuda Reinharz, President, Brandeis University

Itamar Rabinovich, President, Tel Aviv University

Musical Interlude

Keynote Address:

Shlomo Avineri, The Hebrew University of Jerusalem

Statesmen without a State:

A Jewish Contribution to Statecraft

20.30 Reception

21.00 Opening of the Exhibition

Musical Interlude

Remarks:

Saul Kagan, Claims Conference

Jerry Hochbaum, Memorial Foundation for
Jewish Culture

Rani Finzi, Diaspora Museum

Jacques Torczyner

Guido Goldmann

Day 2 – 6.1.2003

9:30 – 11:00 First Session: Nahum Goldmann and German Jewry

Chair: **Shulamit Volkov**, Tel Aviv University

Michael Brenner, University of Munich

**The German Years: Early Chapters in the
Biography of a Jewish Statesman**

Shlomo Shafir, Editor of *Gesher*

Relations with Germany after World War II

Respondent:

David N. Myers, UCLA

11:30 – 13:30 Second Session: Between Judaism and Zionism

Chair: **Dan Laor**, Tel Aviv University

Gideon Shimoni, The Hebrew University of Jerusalem
A Zionist Thinker

Yosef Gorny, Tel Aviv University

**The Negation of the Diaspora and the Centrality of
Israel: Between David Ben-Gurion and
Nahum Goldmann**

Zohar Segev, Haifa University

**The First Two Decades of the World Jewish
Congress**

Respondent:

Daniel Gutwein, Haifa University

13:30-14:30

Lunch Break

Nahum Goldmann

Statesman without a State

AN INTERNATIONAL CONFERENCE

**14:30 – 17:00 Third Session:
Goldmann and Contemporary Zionist Leaders**

Chair: **Itamar Rabinovich**, Tel Aviv University

Jehuda Reinharz, Brandeis University
**Nahum Goldmann and Chaim Weizmann:
An Ambivalent Relationship**

Mark A. Raider, University of Albany
**Nahum Goldmann, Stephen Wise and
Abba Hillel Silver**

Yigal Elam, Sapir Academic College
The Last of the Zionist Apostles to the Gentiles

Respondent:
Derek J. Penslar, University of Toronto

Day 3 – 7.1.2003

9:00 – 11:00 Fourth Session: Zionist Diplomacy

Chair: **Uri Bialer**, The Hebrew University of Jerusalem

Tuvia Friling, State Archivist
Nahum Goldmann and Pre-State Zionist Diplomacy

Evyatar Friesel, The Hebrew University of Jerusalem
**Towards Partition: The Goldmann Mission to
Washington in August 1946**

Respondent:
Joseph Heller, The Hebrew University of Jerusalem

11:30 – 13:30 Fifth Session: In the Aftermath of the Holocaust

Chair: **Dan Michman**, Bar Ilan University

Ron Zweig, Tel Aviv University
The Reparations Agreement with Germany

Ofer Burd, Tel Aviv University
Israeli Society and German Reparations

Dina Porat, Tel Aviv University
The Establishment of the Diaspora Museum

Respondent:
Zeev Tzohor, Sapir College and Ben-Gurion University

13:30 – 14:30 Lunch Break

14:30 – 16:00 Sixth Session: In Search of Peace

Chair: **Mordechai Bar-On**, Yad Izhak Ben-Zvi

Michael Oren, Shalem Center
**Secret Efforts to Achieve Arab-Israeli Peace
in the 1950s**

Meir Chazan, Tel Aviv University
The Illusion of Peace: The 1970 Initiative

Respondent:
Mordechai Gazit, Ambassador